

ธรรมมา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ปัญหาจากการภาวนา”

กราบหลวงพ่อกีเฑาะพ ผมมีปัญหาจากการภาวนา จะขอความเมตตาจากหลวงพ่อกีให้คำชี้แนะครับ

เนื่องด้วยผมภาวนาเป็นเวลานานๆ จิตใจชอบคิดเตลิดคิดนู่นคิดนี่เป็นประจำ ผมจึงหาตัวช่วยโดยการเปิดฟังเทศน์ของครูบาอาจารย์ฟังไปด้วยในขณะภาวนา แต่ผมมีปัญหาคือชอบคิดอกุศลในขณะฟังเทศน์

ผมพยายามข่มไม่ให้คิดโดยการตั้งใจกำหนดคำบริกรรมพุทโธเข้าช่วย แต่เมื่อผลอกก็จะมีความคิดพวกนี้เด้งออกมาเป็นประจำ จนผมเคยมีความคิดว่าจะหยุดภาวนา เพราะกลัวบาปกรรมจากการลบหลู่พระอรหันต์ แต่ผมตั้งใจว่า บาปก็บาป อย่่างไรก็ขอภาวนาต่อ จนถึงทุกวันนี้ยังเป็นแบบนี้อยู่เป็นประจำครับ

จึงกราบขอหลวงพ่อกีเฑาะพชี้แนะคำสั่งสอนด้วยครับ ผมอยากภาวนา ไม่อยากไปสร้างบาปสร้างกรรมให้ตัวเองเพิ่มครับ

ตอบ : นี่คำถามเนาะ คำถามๆ เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติด้วยความเป็นจริงนะ เวลาปฏิบัติความเป็นจริงมันจะเข้าไปเผชิญกับความจริงในใจของตน

คนที่ภาวนาๆ ภาวนาเพื่อจะเข้าไปหากิเลสในใจของตน แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา มีสติปัญญาได้แก้ไข แล้วพยายามพิจารณาแล้วชำระล้างกิเลสในใจของตน นี่คือนิยามของการภาวนา

การภาวนา ภาวนาคือการชำระล้าง คือการกำจัดกิเลสในใจของเรา ไม่ใช่ไปเอาชนะ
คะคนใดทั้งสิ้น ไม่ใช่ไปอวดใครทั้งสิ้น ไม่ใช่เพื่อสังคมต่างๆ ร้อยแปด การภาวนาๆ ภาวนา
เพื่อชำระล้างกิเลส

แต่กิเลสมันยิ่งใหญ่หนักนะ ถ้ากิเลสนี้ยิ่งใหญ่หนัก มันครองสามโลกธาตุ อย่างว่าแต่ครอง
โลกมนุษย์นี่เลย เทวดา อินทร์ พรหมมันก็ครอบครองหมด กิเลสครอบครองหมด ถ้ากิเลส
ครอบครองหมด เห็นไหม มันยิ่งใหญ่หนัก การที่จะเอาชนะกิเลสมันถึงไม่ใช่เรื่องง่ายๆ มันเป็น
เรื่องสุดกำลังของมนุษย์ก็แล้วกันแหละ แต่มนุษย์ทำได้นะ

เวลาอธิบายถึงเรื่องกิเลส แล้วกิเลสมันยิ่งใหญ่ กิเลสมันทำลายคนทั้งสิ้น มันทำให้เรา
ท้อแท้ ทำให้เราไม่มีกำลังใจ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติ
ของท่านมาแล้ว ท่านกระทำของท่านล้มลุกคลุกคลานมาก่อน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่าน
เผชิญกับกิเลสมาก่อน ท่านทุกข์ท่านยากมาทั้งนั้นนะ แต่ด้วยอำนาจวาสนาที่ท่านมีชั้นดีธรรม
มีสติปัญญา มีบารมีเพื่อจะตั้งตัวให้ได้ ตั้งตัวให้ได้แล้ว ได้สร้างสม ได้พยายามประพฤติปฏิบัติ
ด้วยสติด้วยปัญญา แล้วชนะมันไปที่ละเล็กทีละน้อย กำจัดมันไปที่ละกลุ่มทีละก้อน ทีละต่างๆ
กำจัดไปจนถึงสิ้นกิเลสได้ แล้วท่านถึงเป็นครูบาอาจารย์ของเราไง ท่านถึงมาอบรมบ่มเพาะเรา
นี่ไง วางข้อวัตรปฏิบัติไว้เป็นเครื่องอยู่ของใจ

แต่เวลาปฏิบัติแล้ว กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน

กรณีอย่างนี้ เราอยู่ที่นี่ พระที่ถามปัญหาเรื่องนี้มีมาก พวกโยมที่มาถามปัญหาเรื่องอย่าง
นี้ก็มียาก มีมากกว่า เวลาบางคนยังไม่เคยภาวนาเลยนะ นี่การภาวนา มีหลายๆ คนบอกว่าเข้าไป
ในวัดมันมีแรงต้านในหัวใจ แล้วถ้าไปเจอพระแล้ว โทษนะ มันด่าเลย แล้วยิ่งเข้าไปใกล้ๆ ถึง
พระพุทธรูป ด่าถึงพระพุทธรเจ้า ด่าหมด

เพราะคำว่า “ด่าๆ” เราชาวพุทธใครจะกล้าด่าพระ มารยาท เสียมารยาทตายเลย เรา
ชาวพุทธเราจะกล้าโจมตีพระพุทธรเจ้าหรือ แต่กิเลสมันกล้า เพราะกิเลสมันด่าในหัวใจไม่มีใครรู้
มันทั้งต่อต้าน มันทั้งตีเตียน มันทั้งก่นด่าเลยนะ

มีโยมมากมาย เวลาหาหาเรานะ เขาเป็นคนดีในปัจจุบันนี้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนการแก้ที่ปัจจุบันนี้ แก้ที่อดีตอนาคตไม่ได้ แต่สิ่งที่เป็นปัจจุบันนี้มันมาจากอดีตไง อดีตที่ได้สร้างสมมาตั้งแต่ภพชาติใดก็ไม่รู้ แล้วเวลามันมาเกิดมันเป็นกิเลสตัณหา ความทะยานอยากมันทำผิดพลาด มันเป็นบาปอกุศลในหัวใจ

แล้วในปัจจุบันนี้เรามีสติปัญญา เราเกิดเป็นมนุษย์ไง ปัจจุบันเป็นมนุษย์ ปัจจุบันนี้เป็นคนมีศรัทธา มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง เราเป็นชาวพุทธๆ ชาวพุทธเราก็อยากจะประพฤติปฏิบัติ เวลาเข้าไปนะ พอเข้าไปถึงจิตได้สำนึกมันจะเกิดอาการอย่างนี้

แต่ก็มีมากมายมหาศาลนะที่ไม่มี เราไม่เคยมีเลยนะ เรื่องอาการที่ต่อต้านในใจเราไม่เคยมี เราไม่เคยมีเลย เราทำของเรากระเสือกกระสนมาเกือบเป็นเกือบตาย

จะบอกว่าเราปฏิบัติมาราบรื่น ปฏิบัติมาดีงามหมด ไม่มีหอรอก ปฏิบัติมาเกือบเป็นเกือบตาย แต่เรื่องการต่อต้าน เรื่องการต่างๆ อย่างนี้ไม่เคยมี มีแต่ว่ามันหลงไหล มันลุ่มลुकคลุกคลาน มันสู้ตัวเองไม่ได้ มันอ่อนแอ โอ้ย! เผลอใจมาหมด

แต่มันมีหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตาพระมหาบัว ท่านเป็นกำแพงให้ ท่านคอยให้กำลังใจ ท่านคอยเสริมคอยส่ง เราได้เป็นอย่างนี้เป็นที่ขโลมใจเพื่อสู้กับมันได้ไง

เวลาหันรีหันขวางเลยนะ ไปไหนไม่ถูก เหมือนนักมวยบนเวทีโดนย่ำอยู่อย่างนั้นนะ แก่ลูกไหนก็แก้ไม่เป็น พี่เลี้ยงมันต้องคอยบอก เฮ้ย! ยกมือสูงๆ สี การ์ดนะยกขึ้น การ์ดนะ ยกขึ้น กำหมัดดี ยกขึ้น โอ้เราไม่รู้หอรอก มันโดนต่อยจนเมาหมัดไง โอ้ย! เละเลย พี่เลี้ยงข้างล่างก็สอนใหญ่เลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาไปเจอกิเลส เราไม่เห็นตัวเห็นตนมันนะ มันเหยียบมันย่ำมันทำลาย ลุ่มลुकคลุกคลานทั้งนั้นนะ เวลาใจมันท้อแท้ เราก็ไปชาร์จไฟกับหลวงตาเสียที่หนึ่ง ไปถึงชาร์จไฟก็คือท่านก็ได้

คำว่า “ใส่” ทางโลกก็เหมือนตี เหมือนเตียน เหมือนเอ็นนั้นแหละ เหมือนกับว่าดำ แต่ความจริงไม่ใช่ นั่นนะชาร์จไฟๆ ทำให้มันพึ้นพู้ขึ้นมา ทำให้มันตึ้นๆ ยกการ์ดขึ้นสูงๆ ลี ยกการ์ดสูงๆ นี่เวลาล้มลุกคลุกคลานเป็นอย่างนั้น

นี่ปฏิบัติมาอย่างนั้น เวลาปฏิบัติมา เราล้มลุกคลุกคลานมาอย่างใด เราทุกข์เรายากอย่างใดเรารู้นี้ แล้วใครเป็นคนช่วยเราละ ใครเป็นคนค้าจุนเราขึ้นมาละ

แล้วคนค้าจุนขึ้นมา พ่อแม่ครูจารย์ เป็นทั้งพ่อทั้งแม่นะ บริหารก็มีให้ ข้าวปลาอาหารหาให้กินได้ นี่พ่อแม่ ครูอาจารย์ ครูอาจารย์ก็สอนหัวใจใจ ‘พ่อแม่ครูจารย์ พ่อแม่ครูจารย์’ พระกรรมฐานถึงติดครูบาอาจารย์ใจ

ครูบาอาจารย์ให้ความอบอุ่นนะ หลงไหลอย่างไรท่านก็ทำให้พึ้นขึ้นมาได้นะ ไม่มีสัญญาณชีพแล้วยังบีบหัวใจขึ้นมาได้เลย นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์มีคุณค่าอย่างนี้ แล้วถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงๆ ขึ้นมา

นี่พูดถึงว่าในการประพฤติปฏิบัติ แล้วเวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติคิดว่าจะปฏิบัติทั้งสิ้น แล้วถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ใจ

หลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่มั่น เวลาภาวนากันนะ เดินเหมือนกับกองทัพ ใ้พวกย่องๆ ไปมันเป็นไปไม่ได้ มันไม่ใช่ฝึกทหาร เวลานั้นภาวนา ที่จัดอบรมภาวนาๆ อันนั้นมันเป็นเรื่องวัฒนธรรม เป็นเรื่องประเพณีถึงสำนักปฏิบัติมีการปฏิบัติก็จัดระดมปฏิบัติ เวลานั้นก็นั่งเป็นแถวเลย

แต่เราอยู่กับครูบาอาจารย์มาไม่เป็นอย่างนี้ ท่านบอกว่าเฉพาะคน เราอยู่กับครูบาอาจารย์มา ใจว่าตรัสวณนต์เย็นท่านบอกว่าให้ทำส่วนตัว

เพราะเวลาทำวัตรสวดมนต์แล้วต้องนั่งสมาธิ เวลานั้นสมาธิไปแล้ว บางวัดนั่งชั่วโมงหนึ่ง บางวัดนั่ง ๒ ชั่วโมง บางวัดนั่ง ๔-๕ ชั่วโมง แล้วในชั่วโมงสองชั่วโมง จิตใครจะลงหรือไม่ลงก็ไม่รู้ แล้วลงไปแล้ว เวลาเขาเลิกแล้วยังไม่รู้สึกตัว มันเป็นการอึดอัดขัดข้องไปหมดนะ

เวลาท่านปล่อยเลย สวดมนต์ให้สวดมนต์ของตนเอง สวดมนต์ที่อยู่ที่อาศัยของตน ใครอยากจะสวดมนต์ ๕ บท ๓ บท ๔ บท แล้วแต่ตามถนัดเลย แล้วถ้าใครถนัดในการนั่งภาวนาก็

นั่งภาวนาไปเลย แต่เอาจริงเอาจังนะ เพราะท่านตรวจสอบตลอดเวลา ถ้าชี้เกียจ ถ้าไม่ภาวนา ท่านไล่ออกๆ ทั้งนั้นนะ นี่ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงใจ

เราจะบอกว่ามันเป็นทางโลก มันเป็นการฝึกหัดกองทหาร มันเป็นที่ฟุตบอลนะ ต้องเล่นประสานกันเป็นทีมเวิร์ก แต่การภาวนาเป็นเรื่องส่วนตัว ความเป็นเรื่องส่วนตัวนะ

ฉะนั้น เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ว่าจิตผมเป็นอย่างนี้ จิตผมเป็นอย่างนี้

มันเป็นกรรมของสัตว์ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน นี่ไง เวลาคนที่สร้างอำนาจวาสนาबारมีมามาก พาหิยะไปพึ่งเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย แต่เบื้องหลังที่เขาทำมามากมายมหาศาล

ไฉ่อย่างของเราเวลาประพฤติปฏิบัติ อย่างที่ว่า มีคนมากที่แบบว่าเวลาเข้ามาใกล้พระมันมีแรงต้าน

เวลาเขาบอกนะ คนที่เคยมาที่นี้เขาบอกว่า เวลาากลางศาลา มาฟังหลวงพ่อดเทศน์ มันก็ต่อต้านทั้งสิ้น แล้วถ้าเดินเข้ามาใกล้พระพุทธรูป ไฉ่โฮ! มันยิ่งแรงเข้าไปใหญ่เลยนะ แล้วเขาก็มาราบ แล้วเขาทำอะไร

เราก็บอกว่า ก่อนภาวนา ก่อนทำบุญ ก่อนนอน หรือตื่นนอนแล้ว ให้สวดมนต์นะ ให้สวด นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต แล้วก็ขอมาพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ขอมาพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์

การขออภัยต่อกันๆ ขออภัยต่อพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าจิตใจของเราไม่มีเวรมีกรรมต่อพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ มันจะไม่มีแรงต้านอย่างนั้น

ถ้าแรงต้านขึ้นมา เราอ่านพระไตรปิฎกสิ ในพระไตรปิฎก ในพวกอรรถกถา พวกเดียรถีย์เวลากลับแก่งพระในสมัยพุทธกาล แล้วเวลาพระในสมัยพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมไป ลัทธิศาสนาอื่นเขาก็กลับแก่ง เขาก็โต้แย้งกัน นี่เรามองถึงความขัดแย้ง

ในพระไตรปิฎกนะ สุตตันตปิฎก ไปอ่านสิ เยอะแยะไปหมดเลย

แล้วจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตเวียนตายเวียนเกิดจนมาถึงปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้ ด้วยบุญด้วยกรรมสิ่งใดก็ไม่รู้ที่เราได้สร้างขึ้นมา เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ พอเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนานี้ชาติปัจจุบันนี้ไง คำว่า “ชาติปัจจุบันนี้” ปัจจุบันนี้เรามีศรัทธามีความเชื่อในพระพุทธศาสนา เศษบุญเศษกรรมที่มันตกอยู่ในหัวใจที่ว่ามันต่อต้านนี้

กรรมคือการกระทำ กรรมดี กรรมชั่ว ไม่หายไปไหน อยู่ในใจนั้นตลอดไป

แต่ในปัจจุบันนี้ผิวดิน คือในสภาพความเป็นมนุษย์นี้ไง เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเชื่อมั่น เราศรัทธา เราจะปฏิบัติ แต่เวลาปฏิบัติไป เริ่มต้นปฏิบัตินะ ปฏิบัติก็คือศรัทธาความเชื่อ เราเกิดเป็นชาวพุทธ ถ้าเรามีบุญกุศล เราสร้างบุญกุศลมา เราประกอบสัมมาอาชีวะ เรามีทรัพย์สินเงินทอง มีทุกอย่างพร้อมหมด นี่ไง นี่ผิวดินนี้ไง นี่ปัจจุบันนี้

ปัจจุบันของความเป็นมนุษย์ การเกิดมาในภพชาตินี้ แต่จิตได้สำนึก จิตได้สำนึกที่มันสร้างเวรสร้างกรรมมามันมหาศาล นี่ไง เวลาพระที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเขาต้องทำความสงบของใจเข้ามา พอใจสงบระงับแล้วเขาชุดค้นหาสติปัญญา ๔

แล้วที่ใช้สติปัญญา สติปัญญานี้ไง เข้าไปในจิตใจ ในจิตที่มันสร้าง สันดาน อนุสัยที่มา กับจิต มากับความรู้สึกนึกคิดอันนั้นนะ เวลาเขาไปแก้ เขาไปแก้ที่ตรงนั้นนั่น แล้วแก้ที่ตรงนั้น มันต้องทำความสงบของใจเข้ามา

ที่นี้ทำความสงบของใจเข้ามา มันก็เรื่องเวรกรรมที่บอกว่าไปรู้ไปเห็นอะไร นี่กรรมของสัตว์ เวลากรรมของสัตว์ ครูบาอาจารย์ของเราท่านสอน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านจะรู้หมด รู้หมดนะ มันควรทำอย่างไร มันควรจะเป็นอย่างไร

ขนาดอย่างพวกเรา เขาเรียกว่าอินทรีย์ความสำนึกในการตั้งสติมันอ่อนแอ มันปานกลาง มันเข้มข้น แต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน

เวลากิเลสของคน ในพระไตรปิฎกนะ มีพระเขาบอกว่าเขาไปปฏิบัติร่วมกัน ๖ องค์ แล้วเวลาเขามาตกลงสัญญากันว่า องค์หนึ่งจะสำรวจทางตา พยายามสติปัญญาอยู่กับตา องค์หนึ่งก็อยู่ทางหู อยู่ทางลิ้น อยู่ทางกาย ต่างองค์ต่างรักษาอายตนะทั้ง ๖ แล้วก็มาคุยกัน ตกเย็น

ก็มาคุยกันว่ารักษาได้หรือไม่ได้ โอ้โฮ! ทุกคนบอกว่ามันยาก มันยาก มันยากทุกคนเลย ยาก เฉพาะเขารักษาเฉพาะของเขาไป

แต่โดยความเป็นจริง เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรารักษา ทั้งหมดเลย ตา หู จมูก ลิ้น กาย

หัวใจที่มันยิ่งใหญ่ หัวใจที่มันทุกขมันยาก เราถึงต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจ สงบระงับเข้ามามันไม่เป็นขี้ข้า มันไม่ใช่เป็นขี้ข้ากิเลสโดยเป็นทาสเลยละ

เราเป็นขี้ข้ากิเลสโดยเป็นทาสเลยนะ คนบ้าหว่าร้อยจำพวก เห็นชมรมใหม่ ชมรม รถจักรยานยนต์ ชมรมรถเก่า ชมรมนกเขา นั้นนะบ้าแต่ละอย่าง บ้าหว่าร้อยจำพวก แต่เขาเป็น ชมรมนะ เราเป็นคนรักนกเขา เราเป็นคนรักไก่แจ้ ก็ไปตั้งชมรมขึ้นมา

เพราะความรักใจ ความรัก ความผูกพัน เขารักเหมือนกัน เขาชอบเหมือนกัน เขาก็ตั้ง ชมรมขึ้นมาละ เวลามานั่งกันก็มีกาแฟ นั่งคุยกันทั้งวันได้ ไก่แจ้ก็คุยเรื่องไก่แจ้ได้ทั้งวันเลย นกเขามันคุยนกเขา ๑๐ ปีก็ไม่มีวันจบ เพราะมันรักเหมือนกัน นี่มันเป็นชมรม บ้าหว่าร้อย จำพวก

แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาก็ต้องทำความสงบของใจเข้ามาๆ เพราะบ้าหว่าร้อย จำพวกมันเรื่องของปฤชณ เรื่องของสามัญสำนึกของมนุษย์ มนุษย์เกิดมา ความเป็นมนุษย์โดย สัญชาติญาณ โดยสัญชาติญาณนะ เราป้องกันภัยทั้งสิ้น สัตว์มันมีสัญชาติญาณป้องกันภัย ของมัน มนุษย์ก็มีสัญชาติญาณของมนุษย์ มนุษย์มีสัญชาติญาณใจ

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นความผิวดิน ใจตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจเป็นสมบัติของโลก เราเกิดมา ใครมีอำนาจวาสนาทำอะไรได้ประสบความสำเร็จ นั่นก็บุญกุศลของตน แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา นะ เราจะหาทรัพย์ของตน อริยทรัพย์ ทรัพย์ของหัวใจ เขาก็ต้องมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเพื่อ อริยทรัพย์ เพราะอะไร

เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้มันสร้างสมบุญกุศลของมันมา มันถึงได้มา เกิดเป็นมนุษย์ไง แล้วมันตายจากมนุษย์แล้วมันไปไหนละ มันก็ไปของมันไง แต่ถ้าคนมี

สติปัญญาในปัจจุบันนี้ เราทำบุญกุศลเพื่อเหตุนี้ไง ถ้าทางคนจีนเขาไปเติมน้ำมันเทียน เขาเติมน้ำมันเพื่อชีวิตของเขา นี่ก็เหมือนกัน เราสร้างบุญกุศลของเรา

หลวงตาท่านสอน อย่างน้อยก็ให้ได้สักบาตรพระวันละองค์ก็ยังดี วันละองค์ก็ยังดี

รู้จักสร้างบุญกุศลนั้นนะของเราทั้งสิ้น ที่ใส่บาตรของพระไปนั้นนะคือบุญกุศลของเรา ไข่ที่อยู่ในบ้านของเรา ใช้ในปัจจุบันนี้ไง ถ้าตายไปแล้วมันไปกับเราหรือเปล่าก็ไม่รู้ แต่ที่เราได้เสียสละไปแล้วมันจะไปกับเรา เพราะเราเสียสละไปแล้วล่วงหน้า เราเสียสละไปแล้ว เราได้สร้างไว้แล้ว สร้างไว้แล้วนี้บุญกุศลของเราไง แล้วคนถ้าเขาไม่ได้สร้างบุญกุศลของตน เขามีพรรคมีพวก เวลาเขาสิ้นชีวิตไปนะ มันไปเคาะโถงป๊อกๆ

โอ้เราไม่ต้องเคาะ เราสร้างไว้ตอนนี้ไง เราสร้างไว้ ตักบาตร เราได้สร้างบุญกุศลของเรา เราพร้อมเพรียง เรามีเสบียงแล้ว ถ้ามันจะสิ้นอายุขัยไปโดยธรรมชาติเราก็กพร้อม ไม่ตื่นเต็นนะ คนที่มีบุญกุศลเวลาไปไหนมันเป็นเรื่องธรรมดา

แต่ถ้าคนไม่มีมันกระเสือกกระสนนะ ไปข้างหน้าจะไปทำอะไร ว่าเหว่ ไม่เห็นเลย ข้างหน้ามืดมน แล้วไม่รู้จะไปไหน เพราะไม่ได้ทำอะไรไว้เลย แล้วถ้าไม่ได้ทำอะไรไว้เลย ก็ส่งลูกหลานนะ แม่ชอบกินข้าวต้มนะ ถึงโถงก็ป๊อกๆ

ไม่ได้กินหรรก แมลงวันมันตอมอยู่นี่ นั่นอยู่นั่นนะ

แต่ถ้าเราทำบุญกุศลตั้งแต่ตอนนี้นั้นไปกับเรา แล้วถ้าคนมีอำนาจวาสนาขึ้นมากจะปฏิบัติแล้ว

เวลาปฏิบัติ เราจะพูดว่า สิ่งที่เกิดขึ้นมันเป็นกรรมเฉพาะตน กรรมของตน ถ้ากรรมของตนนะ กรรมของตนๆ ใครที่มีอำนาจวาสนา พาหิยะพังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เดียวเป็นพระอรหันต์ ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติดี ในสมัยปัจจุบันนี้ในวงกรรมฐาน หลวงปู่บัว ในวงกรรมฐานคุยกันว่า หลวงปู่บัวเวลาท่านบวชโกนศีรษะ โกนผม ผมตก ท่านบรรลุนิโรคาบันลยละ

หลวงปู่บัววัดหนองแซง ไม่ใช่หลวงตาพระมหาบัว ครูบาอาจารย์ชื่อบัว มี ๔-๕ องค์ องค์ที่เป็นที่สำคัญๆ ท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์ องค์ที่ไม่สำคัญให้เป็นพระที่ดีก็พอใจแล้ว นี่พูดถึงแต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกันไง เวลาปลงผม ผมตก พิจารณา เอาอะไรพิจารณา

สมัยพุทธกาล สามเณร ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ คำว่า “เป็นพระอรหันต์” มันต้องมีอาสวัชฌญาณ มันต้องมีมรรค ๘ มันต้องอรหัตตมรรคชำระอวิชชาถึงเป็นพระอรหันต์ แล้วสามเณร ๗ ขวบบมีปัญญาอย่างนั้นนะ

ปัญญาทางโลกจะเรียนจบดอกเตอร์ จะศาสตราจารย์ต่างๆ ก็ต้องมีเรื่องวิชาการของเขา ผู้ที่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ผู้ที่สำเร็จได้มันต้องมีมรรคมีผลในหัวใจ แล้วมรรคผลในหัวใจนั้นนะ มรรค ๘ มันเกิดจากการกระทำของตน ไม่ใช่เกิดจากตามตำรา ไม่ใช่เกิดจากท่องจำมา ไม่ใช่เกิดจากการโกงพระพุทเจ้า

ว่าอย่างนั้นเลยนะ

มันเป็นสมบัติของพระพุทเจ้า พระพุทเจ้าบัญญัติไว้ แล้วคนที่จะมีสติปัญญาเท่ากับพระพุทเจ้าแล้วเห็นเหมือนกันมันมีที่ไหน ไม่มี ไม่มีหรอก พระสารีบุตรก็บรรลุมรรคของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะบรรลุมรรคของพระโมคคัลลานะ พระอรหันต์แต่ละองค์ก็บรรลุมรรคของท่านเป็นสมบัติของท่านแต่ละองค์ นี่ไง เวลาบรรลุมรรคๆ ใจ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าถ้ามันมีมรรคมีผลขึ้นมาในหัวใจมันก็จะเป็นความจริง

แต่เวลาคนที่ปฏิบัติไปเริ่มต้นจากตรงนี้ คนที่ปฏิบัติเป็นไม่เป็นเขาวัดกันตรงนี้ ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

ทำความสงบของใจเข้ามาก่อนทำไม

เพราะเวลาจะแก้กิเลส เวลาภาวนาๆ เราภาวนาเราไปทำอะไรกัน ภาวนาเขาเรียกว่าจิตตภาวนา

เวลากรรมกรแบกหาม ชาวไร่ชาวนา เวลาเขาทำงานเขาใช้มือใช้เท้าเขานะ เขาขุดดิน เขาพรวนดิน กรรมกรแบกหามท่าเรือ คนทำงานออฟฟิศเขาก็ใช้สมองเขาทำงานนะ มือกดใหญ่เลย เขามีงานของเขา ไม่มีงานของเขา เขามีอาชีพได้อย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน เวล่านักภาวนาๆ ภาวนาอะไร มานั่งภาวนาอยู่นี้ มากี่มีกายกับใจ ทุกคนก็มีกายกับใจ สงบไหมล่ะ

จิตตภาวนา ถ้าทำความเข้าใจเข้ามาได้ จิตสงบระงับแล้วจิตยกขึ้นสู่วิปัสสนา งานของจิต ถ้างานของจิตมันจะเริ่มต้นอย่างนั้น ที่งานของจิตก็เริ่มต้นงานของจิต ก็ต้องกลับมาที่คำถามแล้ว

“ผมภาวนามานานมาก แต่จิตมันชอบคิดเตลิดเปิดเปิงไปเลย เสร็จแล้วผมก็พึ่งเทศน์ครูบาอาจารย์ พึ่งเทศน์ครูบาอาจารย์มันดีขึ้นมานะ แต่มันก็ชอบคิดอกุศลใจ”

นี่ไง เริ่มต้นมันก็ต้องทำความเข้าใจเข้ามาก่อน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา สาธุ คำสั่งคำสอนในพระไตรปิฎกถูกต้องทั้งสิ้น แต่เราใช้ไม่เป็นหรอก แล้วเราใช้ไม่ได้ เราใช้ไม่เป็น ใช้ไม่ได้เพราะอะไร

เพราะสติก็สติของเรา ใจนั้นมันซื่อ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นชื่อของความรู้สึก เป็นชื่อของวิธีการ เป็นชื่อของการยกระดับของจิตขึ้น มันเป็นชื่อ มันเป็นสูตร มันเป็นทฤษฎี แล้วก็เอาทฤษฎีมาท่อง แต่ใจไม่เคยทำ ใจไม่เคยเป็น

แต่ถ้าใจเคยเป็นๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำมาก่อน ท่านถึงบอกว่าให้ทำความเข้าใจ เข้ามา ให้ทำความเข้าใจ เข้ามา ถ้าทำความเข้าใจ เข้ามา มันก็เข้าคำถาม

เพราะเวลาจะทำความเข้าใจเข้ามา มันก็จริตนิสัย มันก็กรรมของสัตว์ ทำสมาธิได้ง่าย ทำสมาธิได้ยาก ทำสมาธิไม่ได้เลย ทำสมาธิแล้วมันเครียด ทำสมาธิ นี่ไง กรรมของสัตว์ ทุกอย่างมันอยู่ที่การกระทำ

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เราภาวนามาไง แล้วภาวนามา พอเราภาวนาเราก็มีอุปสรรคเยอะแยะไปหมดนะ แต่อุปสรรคแบบนี้ไม่มี อุปสรรคแบบว่าคิดต่อต้าน ภาษาเรานะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านลงในธรรมและวินัย ลงในพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ลงในรัตนตรัย คือจิตมันไม่ต่อต้าน

จิตที่มันต่อต้านมันต้องเริ่มการปราบปรามจิตของเราให้ลงก่อน ให้ลงคือการเคารพ เห็นไหม “พ่อแม่ที่เคารพ” อู๋! ลับหลังมันดำเข็ดเลย

ถ้าเคารพก็ให้มันเคารพจริง ๆ ลงในธรรมวินัยคือมันเคารพ เคารพมันก็ไม่คิดแหวกแนว ไม่คิดพลิกแพลงไปในทางกิเลสไป

เวลาพลิกแพลงไปในทางกิเลสละ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ สมภาณี ปัญญา ของเราเลิศล้ำกว่า ของเราคือล สมภาณี ปัญญา มันเตลิดเปิดเปิงบ้างบอคอแตกเลิศล้ำกว่า ใจ มันอุตตริใจ มันอุตตริว่ามันยิ่งใหญ่กว่าพระพุทธเจ้านะ พระพุทธเจ้ายังรู้น้อยกว่าเราซะอีกนะ นี่เวลามันเตลิดเปิดเปิงไป มันไม่ใช่ นี่ไม่เคารพไป

แต่ถ้ามันลงนะ มันเคารพ ถ้าเคารพแล้วนะ มันไม่คิดแหวกแนว

หลวงตาท่านสอนประจำ ให้อ่พวกทะเล่กลางปล้อง ให้อ่พวกหมาบ้า หมาบ้าคือมันกัธธรรมาวินัยไป มันเอาธรรมและวินัยคือธรรมะของพระพุทธเจ้ามาตั้งเป็นโจทย์ แล้วก็แยกแยะว่าทำเป็นทางวิชาการ บอกว่าจะติจะเตียน มันทำของมัน นี่คือความไม่เคารพ

ถ้าความเคารพ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งไว้มันคืออะไร แล้วเรารู้หรือไม่ นั่นมันชื่อของมัน เวลาทำเสร็จแล้วไปถึงตรงนั้นนะ คูสิ เวลาหลวงตาท่านสั่งกิเลส เห็นไหม ภิกษุองค์หนึ่งกราบแล้วกราบแล้ว กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบซ้ำกราบซ้ำ กราบอยู่อย่างนั้น เพราะอะไร กราบด้วยความนอบน้อม กราบด้วยความมหัสจรรย์ กราบด้วยบุญกุศล กราบด้วยบุญคุณของท่าน กราบด้วยทางวิชาการที่ท่านเข้าถึง แล้วเวลาปฏิบัติไปถึงมันเป็นอย่างนั้นไป

ฉะนั้น เวลาที่เวลาจิตมันจะสงบมันจะมีแรงต่อต้านอย่างนี้ แล้วเขาถามว่า “แล้วให้หลวงพ่อกี้แนะว่าควรทำอย่างไร ฝอยอยากจะทำภาวนา ไม่อยากสร้างเวรสร้างกรรม”

ไม่อยากสร้างเวรสร้างกรรมนะ จะทำอะไรก็ได้แล้วแต่ ให้ขอขมาลาโทษพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ให้ขอขมาลาโทษด้วยความเคารพไป

โดยธรรมชาติเราก็เคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์โดยเคารพ เพราะปัจจุบันพื้นฐาน ผิดวินัยนี้เคารพ แต่ไอ้ลึกๆ ไอ้จิตใต้สำนึกนี้ ไอ้กิเลสที่มันได้สร้างเวรสร้างกรรมกันมานี้ แล้วเวลาเราจะทำความสงบของใจเข้ามาจะเข้าไปตรงนั้นนะ จะเข้าไปตรงนั้นมันก็มีปัญหาอย่างนี้ ถ้ามีเวรมีกรรมต่อกัน

ทีนี้เวอร์กรรมไง บางสำนักที่ปฏิบัติเชื่อว่าแก้กรรมๆ แก้กรรมไปแก้กันที่ไหน แก้กรรม แก้กรรมก็พิธีกรรมเท่านั้นนะ พิธีการ พิธีๆ พิธีแก้กรรม แต่แก้ยังไงล่ะ โอ้โฮ! ตั้งโต๊ะใหญ่โตเชียวนะ โอ้ย! ให้อภัยใหญ่เลย แก้กรรม ควันโขมงเลย

มันข้างนอก

แก้กรรม แก้กรรมเขาแก้ในหัวใจนี้ ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราด้วยความเคารพความบูชา ขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษคือว่าสำนึกตัว ด้วยความเคารพ สำนึกแล้ว พอสำนึกแล้ว ขอขมาลาโทษ

มีพระและผู้ที่เป็นอย่างนี้หลายคนมาก เวลามาปรึกษาเรา เราให้ขอขมาลาโทษ เพราะเรื่องธรรมนะ เรื่องธรรมคือความถูกต้องชอบธรรม ความถูกต้องชอบธรรม

มันมีถูกกับผิด เวลาเรารู้เท่าไม่ถึงการณ์ เราเห็นผิด เราเคยทำความผิด เพราะเราไม่รู้ ถ้าเรามีสามัญสำนึก เราขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษ

กรรมก็คือกรรมนั่นแหละ แต่ขอขมาลาโทษคือพินิจ พินิจ ขอขมาลาโทษไปเรื่อยๆ ขอขมาลาโทษไปเรื่อยๆ เพราะตอนนั้นเราโง่ เราอาจจะมีความเห็นผิด เราอาจจะมึนเพื่อนที่ชวนให้ผิด เราอาจจะมีความเชื่อบาปอาจารย์ที่ผิด จะพาให้เราเห็นผิดมาตลอด เพราะตอนนั้นเราเชื่อครูบาอาจารย์ของเรา เราไม่ได้เชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราได้จบจ้วง เราได้ทำลายสิ่งใดไปแล้ว นั่นแหละมันเป็นบาปเป็นกรรมในหัวใจนั่นแหละ นั่นเพราะเราไม่รู้

เพราะไม่รู้ ทำด้วยความไม่รู้มันทำเต็มไม้เต็มมือแหละ เพราะมันไม่เห็นภัยไย แต่เวลาทำไปแล้ว กรรม กรรมคือการกระทำ เขาทำไปแล้ว ทำไปแล้วมันให้ผลไปแล้ว แต่นั่นมันก็เป็นอดีตกาลไกลแต่โผล่มา เราไม่รู้ละ

พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ เป็นพระที่มีฤทธิ์มีเดชมาก เวลาท่านสำเร็จแล้วเป็นอัครสาวกเบื้องซ้าย เป็นผู้ที่ยึดฐาสนานะ พวกเศรษฐีภุมมพินที่ไหนที่ว่างค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะโปรดนะ ให้พระโมคคัลลานะไปโปรดแทนๆ พระโมคคัลลานะทำหน้าที่แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากมายมหาศาลเลย แต่สุดท้ายแล้วคนจะมาพบท่านๆ

ด้วยฤทธิ์ด้วยเดช เพราะท่านเป็นผู้ที่มีฤทธิ์มาก ท่านรู้หมดนะ ครั้งที่ ๑ ก็เหาะหนี ครั้งที่ ๒ ก็เหาะหนี พอครั้งที่ ๓ อ้อ! พิจารณาแล้วมันเป็นกรรมเก่าของเราเอง อดีตกาลแต่ไกลโพ้น หนุนนะ ชาติหนึ่งเป็นแม่ลูกกันสองคน แม่ก็มีลูกชายคนเดียว ก็อยากให้ลูกมีครอบครัว ลูกก็ไม่ว่ายามมีครอบครัว เพราะลูกรักแม่มาก แม่ตาบอด ก็ดูแลแม่มาตลอด แม่ก็อยากให้ลูกเป็นฝั่งเป็นฝา ก็พยายามไปหาลูกสะใภ้มาให้

พอหาลูกสะใภ้มาให้ ลูกสะใภ้ที่แรกหน้าจาก็เป็นคนดี หลังจากก็พยายามสร้างปัญหาว่าแม่เป็นผู้ที่ไม่น่าดูแล ทำให้เป็นความลำบากลำบากทั้งนั้นนะ เป้าहुจ่นสามีเชื้อ สามีกก็พยายามเอาแม่ไปส่งญาติ ก็จะไปทุบทำลายแม่เสีย ไปฆ่าไว้เท่าไร ตกนรกอเวจีไปมหาศาล

พ้นจากนรกอเวจีมาแล้วต้องสร้างบุญสร้างกรรมนะ เพราะว่าพระอรหันต์หนึ่งแสนกับ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระอัครสาวก เบื้องซ้าย เบื้องขวา ต้องสร้างอำนาจวาสนาบารมีมาไง เพราะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายต้องสร้างอำนาจวาสนาบารมีมามาก

ฉะนั้น พ้นจากนรกอเวจี สร้างอำนาจวาสนาบารมีมาอีกมากมายมหาศาลถึงได้มาเกิดเป็นพระโมคคัลลานะ ยังโดนโจรทุบตาย จากเศษกรรมอันนั้นนะ เศษกรรม เห็นไหม นี่พระอรหันต์นะ

แต่พวกเราปุณฺณ กำลังจะปฏิบัติเลย “หลวงพ่อกับผมอยากปฏิบัติมากเลย”

เราจะพูดถึงเศษกรรม เราพูดถึงกรรมอันนั้น มันเป็นเรื่องของบุคคลคนนั้น คนใดทำแล้ว คนนั้นจะมีในหัวใจอย่างนั้น

ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไปด้วยกัน นั่งบนศาลานี้เต็มศาลาเลย แต่ละคนไม่เหมือนกันเลย จิตคนสงบก็สงบเลย บางคนสงบ โอ้ย! ตัวพอง ตัวใหญ่ มาเล่าให้ฟังเยอะเยอะ บางคนน้ำตาไหลพราก ขนลุกขนพอง ขนชัน นั่นเฉพาะบุคคล อีกบุคคลหนึ่งนั่งสัปหงกโง่งง อีกคนหนึ่งทุกข์เกือบตาย นี่มันแต่ละบุคคลไง

ไฉนก็เหมือนกัน นี่เราจะบอกว่า มันเป็นเรื่องภายในของเรา

ถ้าอยากจะประพฤติปฏิบัติ เวลาพึ่งเทศน์ไปแล้วมันเกิดการโต้แย้ง คิดว่ามันจะเป็น
เวรเป็นกรรม คิดอยากจะหยุดภาวนาไป แต่เพราะกลัวบาปกลัวกรรม แต่ก็พยายามจะฝืนทน
พยายามจะตั้งใจประพฤติปฏิบัติ อยากจะประพฤติปฏิบัติ ให้หลวงพ่อบรรพชี่แนะด้วย

ต้องปฏิบัติไปเรื่อยๆ อย่าทิ้ง การปฏิบัติ ปฏิบัติสุดกำลังสุดฤทธิ์เราเลยละ ทำของเราไป
เรื่อยๆ นี่คือสมบัติของเรา

นักกีฬาออกกำลังกายเท่าไรมันก็สุขภาพแข็งแรงเท่านั้นนะ นั่งสมาธิมากน้อยแค่ไหน
จิตใจของเราก็ได้ประสบการณ์เท่านั้นนะ คนฉลาดจะคนโง่ก็อยู่ที่การปฏิบัตินี้ คนที่ฉลาดๆ
อยากจะฉลาดมาก นั่งสมาธิที่ฉลาดที่สุดเลย เพราะนั่งสมาธิมันมีสติเท่าทันความคิดมันหมด
เลย แล้วถ้าความคิดมันดีแล้ว คนมีสติสัมปชัญญะ คนที่สมาธิลึกๆ เวลามันทำอะไรมันอ่าน
เกมขาดหมดเลย คนที่ฉลาดคือคนที่นั่งสมาธิ คนที่จะมีปัญญาคือคนนั่งสมาธิ

นั่งสมาธิก็นั่งสมาธิสิ นั่งสมาธินี่เรื่องหนึ่งนะ นั่งสมาธิแล้วมันยกขึ้นสูวิปัสสนา มันยกขึ้น
สู่ปัญญาไง นี่มันเป็นผู้ฉลาด

คนที่ฉลาดๆ นั่งสมาธิ คูสิ อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า พระอริยเจ้ารู้รอบขอบ
ขีด สามเณรน้อย ๗ ขวบเป็นพระอรหันต์ คำว่า “พระอรหันต์” รู้รอบขอบขีดในหัวใจทั้งหมด นิ่ง

อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า พระอริยเจ้ารู้หมดเลยแต่นิ่ง ไม่พูด เพราะโลกเขา
ไม่รู้กับเราหรอก พูดไปเขาว่ามึงบ้า ูกำลังจะรวบ มึงจะมาขวางกั้นได้อย่างไร มันไปนุ่นนะ
ฉะนั้น เขาเลยนิ่งไป

อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า

นี่ก็เหมือนกัน เวลาที่ปฏิบัติ สิ่งที่ว่าเราจะประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติแล้ว ก่อนปฏิบัติก็ขอ
ขมาลาโทษพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ขอขมาลาโทษเลยแหละ

“อ้าว! ก็ผมเพิ่งเกิดมา ผมไม่เคยทำอะไรเลย ผมจะไปขอขมาลาโทษใคร”

เออ! เอ็งขอขมาลาโทษเออะ เดี๋ยวเอ็งจะเห็นผล

บางคนก็ว่า “ผมเกิดมาตั้งแต่เด็กจนป่านนี้ ผมเป็นคนดีเลิศ ผมไม่เคยทำความผิดอะไรเลย ทำไมผมมีกรรมอย่างนี้”

ไม่รู้มันทำตั้งแต่ชาติไหน ชาตินี้มันดีหมดแหละ คำว่า “ชาตินี้ดีผิวเผิน” การเป็นมนุษย์นี้ ดีที่สุดยอดก็ปัจจุบัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนที่ปัจจุบันนี้ การแก้กรรม แก้กรรมก็แก้ที่ปัจจุบันนี้

อดีตอนาคตแก้ไขไม่ได้หรอก แต่อดีตอนาคตมันส่งผลมาปัจจุบันนี้ แล้วอดีตอนาคตที่ดีมันส่งมาปัจจุบันที่ดียิ่งมาก แล้วอดีตอนาคตปานกลางก็ส่งมาเป็นแบบพวกเรานี้ ครึ่งๆ กลางๆ แล้วเวลาทำไปมันมีสิ่งนี้สอดแทรกเข้ามา สิ่งนี้สอดแทรกเข้ามาแต่ละบุคคลนะ เป็นเฉพาะบุคคล

มีคนมาถามปัญหานี้เยอะมาก แล้วส่งสอนไป ให้ขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษ มีวิธีการเดียวกันแก้กรรมๆ คือสำนึก สำนึกถึงการกระทำผิดที่มันทำไปโดยขาดสติพหุชาติได้ก็ไม่ว่า แต่ตอนนี้มีสติ ตอนนี้อยู่ผิด

สิ่งที่เราทำมาแล้ว เราทำด้วยความสำนึก เราก็ขอขมาลาโทษ ขอไปเรื่อยๆ บางคนบอกเบาลงมาก บางคนเขียนมาถึงนี้เลย “หลวงพ่อกุศลแล้ว” คือว่ามันเข้าไปสงบแล้วมันไม่เห็นใจมันไม่มีใจ

เห็นไหม ไข่ โรคภัยไข้เจ็บเวลามีมันก็แสดงตัว เวลาด้วยคุณธรรมถึงที่สุดแล้วเวลามันหมดไปนะ จบ ไข่ก็หายไป แล้วเขาก็ภาวนาของเขาต่อเนื่องไป

มีคนทำแล้วหายก็เยอะ แต่ถ้ามันหนักหนาสาหัสสาครรจ์มันก็เบาบางลงนะ เบาบางลงก็ดีแล้วแหละ เบาบางลงมันไม่เดือดร้อนใจ อย่างเช่นเรารู้ว่าไฟ เราจะไปหยิบไฟทำไม

ไฉนรู้ว่ามีไฟนะ แต่ไม่รู้ว่ามันเกิดอย่างไร เพราะอะไร เพราะมันเป็นเรื่องสุดวิสัย มันเป็นเรื่องอยู่ที่จิตสำนึก เขาเรียกมันผุดขึ้นมา ผุดขึ้นมาโดยไม่มีเหตุมีผล ผุดขึ้นมาโดยที่ไม่รู้ตัว แล้วมันผุดขึ้นมาทำไม แล้วมันผุดขึ้นมาได้อย่างไรละ แต่มันผุด นี่มันทำ

ขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษ นี่กรรมของสัตว์ นี่พูดถึงวิธีการแก้ไข

“หลวงพ่อดีช่วยชี้แนะวิธีการด้วย”

ตอนนี้ให้ภาวนาต่อเนื่องไป อย่าทิ้ง แล้วก่อนภาวนาขอขมาลาโทษพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์คือพระรัตนตรัย พระรัตนตรัยที่แต่ละภพแต่ละชาติที่เรา เคารพบูชา เราไปได้มีส่วนการกระทำที่ผิดพลาด มีส่วนการกระทำสิ่งใดที่ขาดสติยับยั้งหรือที่ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่ทำไปแล้ว ขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษ

มันเป็นสิ่งที่ตั้งามของผู้ที่มีกตัญญูทเวที ของที่เป็นสุภาพบุรุษที่เขาขอภัยต่อกัน เขา ขอภัยต่อกันต่อเมื่อทำความผิดพลาดต่อกัน

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจถ้ามันไม่เคยทำความผิดพลาดมา มันจะไม่เกิดอาการอย่างนี้ เด็ดขาด เกิดอาการอย่างนี้มันเป็นบอกเลยว่ามันเคยทำสิ่งใดมา มันถึงเกิดอาการแบบนี้ แล้วเรา ก็ขอขมาลาโทษ ขอขมาลาโทษ

แล้วถ้าขอขมาลาโทษที่สุดยอดเลย เวลาภาวนาไปแล้วจิตสงบ เวลาคลายออกมาแล้ว นั้นนะมีผลมากเลย ภาวนาแล้ว ก่อนจะลุก ขอขมาลาโทษพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดไป

แล้วบอกว่า “มันไม่มีเหตุมีผล”

เออ! มันไม่มีเหตุมีผล แต่ทุกซิบหายเลย เวลามันเห็น โอ้ย! มันพุ่มนดเลย ไม่มีเหตุมี ผล

คนอื่นมันเรื่องของเขา คนเขาไม่มีเหตุมีผลมันเรื่องของเขา แต่เรามี ทุกข์เกือบตาย แล้ว ขอขมาลาโทษไปนะ แล้วจะรู้เอง ปัจจุบัน สันติภูมิจิโก มันจะเบาบางของเราไปเรื่อย ๆ พอมัน เบาบางไป เราก็มั่นใจว่าเราทำถูกทาง แล้วทำมากขึ้น ๆ แล้วมันจะเบาบางจนหายไป แล้วเราก็ กลับมาภาวนาของเราให้ดีขึ้น นี่ผลจากการภาวนานะ

ฝึกหัดภาวนา ภาวนาเพื่ออะไร

ภาวนาเพื่อจิตสงบ จิตที่สงบระงับแล้ว จิตตั้งมั่นมีกำลังแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตตภาวนา แล้วเวลาเกิดปัญญา ปัญญาภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา

ปัญญาเกิดจากการภาวนาไม่ใช่ปัญญาจากการศึกษา การท่องจำ การวิเคราะห์หิวจัย ไม่ใช่ทั้งสิ้น

เกิดจากการภาวนาเรียกว่าธรรมจักร จักรมันเคลื่อน จักรมันหมุน ธรรมจักร เวลามรรค ๘ มันเคลื่อนมันหมุนไป จักรนี้มหัศจรรย์มาก แล้วจักรนี้เวลามันสมุจเฉตพานนะ มันมรรคสามัคคี สมุจเฉตพาน กิเลสมันจะขาดออกไปจากหัวใจ มหัศจรรย์ๆ

ปฏิบัติเถิด แล้วจะรู้จะเห็น ถ้ารู้เห็นแล้ว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราท่านเทศนาว่าการมาแล้ว สัจจะ ถ้าเราเป็นจริงแล้ว การศึกษามันทันกันได้

การปฏิบัติ ถ้าคนมีอำนาจวาสนาเขาทันครูบาอาจารย์ได้ แล้วถ้าปฏิบัติไปแล้วนะ กลามสูตร อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของตน อย่าเชื่อใครทั้งสิ้น เชื่อผลจากการประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้ามันเป็นจริง มันเป็นเรื่องอันเดียวกัน มันจะเชื่อหรือไม่เชื่อ มันยิ่งเชื่อเข้าไปใหญ่ เพราะมันอันเดียวกัน

แต่ถ้ามันคนละอัน เออ! ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีการขัดการแย้งกัน ถ้ามีการขัดการแย้งกันต้องผิดคนหนึ่งแน่นอน ต้องมีคนหนึ่งผิด แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่มีขัดไม่มีแย้ง

หลวงปู่มั่นท่านเคารพบูชาหลวงปู่เสาร์มาก หลวงตาถ้าวันไหนไม่ได้กราบหลวงปู่มั่นก่อน นอนไม่ได้ ก่อนจะนอนต้องกราบหลวงปู่มั่นก่อน หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมท่านมา หลวงปู่มั่นเลี้ยงมาฟุ่มพักมา ฟุ่มพักขึ้นมาให้เป็นธรรมทายาท ให้เป็นศาสนทายาท ทำเพื่อพระพุทธศาสนา ทำเพื่อประชาชนที่ไม่มีที่พึ่งที่อาศัย ได้เป็นที่พึ่งที่อาศัย เป็นเกาะเป็นดอน ได้หลบจากกิเลส หลบจากภัยเข้ามาพึ่งพาอาศัยในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เอวัง